

# MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 83 (3245) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

## Befejeződött Rommel és Arnim csapatainak egyesülése

**Most már összevont ellenállást fejt ki a tengely egész tuniszi földi és légi hadserege. Kiválóan kiépített állásokat foglaltak el az északi arcvonalszakaszon Arnim csapatai**

### Sikeresen befejeződtek a Burma északnyugati határán folytatott japán hadműveletek

Berlin. (Bud. Tud.) A Hitler főhadiszállásán tartott megbeszéléssel kapcsolatban a Wilhelmstrasse egyik szóvivője kiegészítően kijelentette, hogy tudva levő, miről van szó és mi a fontos. Nem üres szóvirág az a kifejezés, hogy szilárd elszántsággal a végső győzelemig folytatják a harcokat. Könnyen ki lehet számítani. — mondotta a szóvivő, — hogy milyen tényezők állanak a háromhatalmi egyezmény államainak oldalán. Európa háborús teljesítőképességén kívül rendelkezésre áll Oroszországnak az a része, amely kimeríthetetlen nyersanyaggal rendelkezik, továbbá Kelet-ázsia. Természetes, hogy az ellenség is erős háborús képességekkel rendelkezik, azonban a tengelyhatalmak tartalékai úgyszólván a helyszínen vannak, míg a nyugati ellenség mindent igen messziről kénytelen, súlyos körülmények között odaszállítani. Ez a nagy távolság talán a jövőben a szövetséges hadvezetésnek még jelentősebb tényezője lesz.

A tuniszi helyzetről a szóvivő azt mondotta, hogy a Hitler és Mussolini között folytatott megbeszélés egyik fő-tárgya volt az időszerű katonai események és azok várható következményei.

Zürichből közli a Pest különtudósítója, hogy Rommel és Arnim csapatainak egyesülése befejeződött és a tengelynek egész tuniszi földi és légi hadserege most már összevont ellenállást fejt ki. A harcok egyik súlypontja Enfidaville előterében, a másik pedig északon a Mateur Beja közötti út mentén van. E szakaszon Arnim táborának csapatai kiválóan kiépített állásokat foglalnak el. Valószínű, hogy ezen a szakaszon fog kifejlődni a tuniszi hadjárat legelkeseredettebb csatája.

Ugyancsak a Pest berlini tudósítójának jelentése szerint illetékes katonai magyarok most adnak először közelebbi részleteket a tuniszi helyzetről, ami arra enged következtetni, hogy a legutóbbi brit támadóharc befejezettnek tekinthető. Illetékes német helyen a kiváló vezetés eredményének tulajdonítják azt, hogy a német-olasz páncélos-hadsereget sikerült eléggé sértetlen állapotban visszavonni. A tengely haderőinek megfelelő összevonása lehetővé teszi a pótlás vonalának megrövidítését, ami ezen a harcúterem a vízzel való ellátás szempontjából különösen fontos. A legújabb harcokban szükségessé vált a brit-amerikai erők átesoportosítása, miután mostani helyzetükben további hadműveleti tervüket megvalósítani nem tudják.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI

jelentik: A császári főhadiszállás hétfői közleményében jelentették, hogy sikerrel befejezték a Burma északnyugati határvidéken folytatott hadműveleteket, amelyek színhelye Myitkynától északkeletre a Csndvim folyó vidékén, az úgynevezett Hukong-völgy volt. Angol-indiai haderő hatolt be a völgybe és guerillaháborút folytatott. További feladata volt lehetőleg összeköttetést szerezni a Jünan tartományban levő kínai haderővel. Egyidejűen tehermentesíteni kellett volna az Akjából

északra a partvidéken folyó angol hadműveleteket. Így tehát az akjái harcúterem, Burma északnyugati részében és a Jünanban folyó harcok között kapcsolat volt. Az ellenség azonban vereséget szenvedett a Csungvim folyó vidékén és Jünanban is. Myitkynától északra az angol-indiai rohamcsapatok szétrombolták a vasúti vonalakat abban a reményben, hogy ezzel feltartóztatják a japán előnyomulást. A japán csapatok azonban gyorsan helyreállították a vonalakat, úgyhogy a japán

haderő meglepő támadással megsemmisítette az ottani ellenséges erőket.

Genfől jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Washingtonból jelentik, hogy Ewart ausztráliai külügyminiszter a Fehér Házban lefojty értekezlet után kijelentette, hogy öngyilkosság lenne, ha időt engednének a japánoknak növelésük megerősítésére és kiépítésére. Az ausztráliaiakat nyugtalanítja az a gondolat, hogy hosszú időre kitolódik a háború a Csendes-tenger délnyugati részében.

Amsterdamról jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A londoni Times jelentése szerint a braziliai partok mentén brit partvédelmi repülőgépek állomásoznak, hogy onnan vehessék harcba őket az ellenséges tengeralattjárók ellen. Az utóbbi időkben, mióta braziliai hadihajók hadianyagot szállítanak a szövetségeseknek, igen megnövekedett a tengeralattjáróvesztély a braziliai vizeken. A brit repülőgépek megjelenése a braziliai partok mentén feltűnést keltett, mert eddig csak az volt ismeretes, hogy amerikai légierők működnek együtt a braziliai légierővel.

## Megnyílt az országgyűlés ötödik ülészaka

**Ismét Törs Tibort és Krudy Ferencet választották alelnökké s Putnoky Móricot háznaggyá**

A Budapesti Értesítő jelenti: A képviselőház keddi ülését 10 óra 20 perccor nyitotta meg Tasnády Nagy András elnök. A szokásnak megfelelően ismételtén felolvasta az országgyűlés ülészakát berekesztő és az 5-ik ülészakát megnyitó kormányzói kéziratot, amit a képviselők állva hallgattak végig. A Ház a kéziratban foglaltakat tudomásul vette és kihirdetés végett át-tette a felsőházhoz.

Kállay Miklós miniszterelnök ezután benyújtotta a miniszterumnak a visszafoglalt területeknek az anyaországhoz való visszacsatolásáról és az országgal történt egyesítéséről készült 1941. évi 20-ik törvénycikkben kapott felhatalmazás alapján a miniszteriumok által

kibocsátott rendeletekről szóló jelentést, amelyet előzetes tárgyalás végett áttettek a földművelésügyi bizottságba. Azután benyújtotta az 1943. évi hivatalos statisztikai munkatervét, amelyet kiadtak a megfelelő bizottságoknak. Azután beterjesztették a Duna-Száva-Adria vasúttársaság viszonyának új rendezése tárgyában Brioniban kötött szerződés becikkelyezéséről szóló javaslatot, amelyet szintén kiadtak a megfelelő bizottságoknak. Radoosay igazságügyminiszter beterjesztette a családi jogi határozatok és holtánnyilvánítások kölcsönös elismerése tárgyában Berlinben, 1942. októberében aláírt magyar-német egyezmény becikkelyezéséről szóló javaslatot.

tárgyalása után, illetve a tanácskozássra szánt idő utolsó félórájában, a legközelebbi ülés napirendjének megállapítása után kerül sor. A Ház az elnök javaslatát elfogadta. A napirend következő pontjaként az egyes bizottságok megválasztása és az országos bizottságok tagsági helyének betöltése szerepel.

### A felsőház ülése

A Budapesti Értesítő jelenti: A Felsőház keddi ülését 11 óra után 5 perccel nyitotta meg Perényi Zsigmond báró alelnök. Az alkotmányos szokásnak megfelelően újra felolvasta a hétfői ülésen már elhangzott kormányzói kéziratot, majd az országgyűlés 5-ik ülészakát megnyitottak jelentette ki. Bemutatta a miniszterelnök átíratát a kormányban bekövetkezett személyi változásokról.

Az elnök ezután bejelentette, hogy a törvényhozói összeférhetlenség ügyében kiküldött bizottság elnöke átíratot küldött neki és közölte, hogy a bizottság a tervezetet letárgyalta és javaslatot kidolgozott. A bizottság elnöke azt kéri, hogy a képviselőháznak hasonló célból kiküldendő bizottságával tartásnak együttes ülést. A két bizottság között a közvetlen érintkezés fenntartására Antal István nemzetvédelmi minisztert kéri fel. A továbbiakban közölte, hogy Radványiszky Albert báró benyújtotta koronaábrái megbízólevelét. Posch Gyula pedig a Nemzeti Bank elnökévé történt meghívásáról szóló levelet.

### Névvörás üléseken fog tárgyalni a képviselőház

Azután napirend szerint megválasztották a Ház két alelnökét, háznaggyát és jegyzőit. Az alelnökválasztáson 210 szavazat közül 24 érvénytelen volt. Az érvényes szavazatok száma 186 volt, amelyből vitéz Törs Tiborra 183, Krudy Ferencre pedig 185 szavazatot esett, így tehát vitéz Törs Tibor és Krudy Ferenc lett az 5-ik ülészakában is a Ház alelnöke. Az alelnökök megválasztása után a háznagy és jegyzők megválasztása következett. Háznaggyá ismét Putnoky Móricot választották, akinek 191 szavazatból 190 esett. Jegyzők lettek Árvay Árpád 191 szavazattal, Boczándy Szabó Imre 191 szavazattal, Haala Róbert 187 szavazattal, Ince Antal 188 szavazat-

tal, Mocsáry Ödön 191 szavazattal, Nyilas Ferenc 191 szavazattal, Porubszky Géza 188 szavazattal, Szeder János 191 szavazattal, Turánszky Pál 187 szavazattal, Vámos János 191 szavazattal, Szabó Gyula 117 szavazatot, Nagy Ferenc 82 szavazatot kapott. Így Szabó Gyula helyettes jegyző lett.

Vitéz Törs Tibor az elnök, a háznagy és a jegyzők megválasztása után megnyitottnak jelentette ki az új ülészakát. Javasolta, hogy a Ház ülését — ha más intézkedés nem történik — hétértémanokon délelőtt 10 órakor kezdje. Az ülések négy órák lesznek. Az interpellációk előterjesztésére hetenként egyszer, szerdán, a napirend le-

Nem jó üzlet a holdbeli örökség

## Elutasította a járásbiróság a hirhadt amerikai „Schmidt-örökségrészek” vásárlóinak keresetét

Nem lehet jogsegélyt nyújtani a meghiusult szerencse-szerződések kárpótlásához

Nagyvárad, április 13. A kilencvenes évek elején látott napvilágot a sajtóban az a szenzációs hír, hogy Amerikában elhunyt egy Schmidt János nevű, magyarországi származású egyén és sok millió dolláros örökséget hagyott hátra. Természetesen jelentkeztek tömegesen az örökösök, az azonban csak jóval később derült ki, hogy az egész örökség csak a holdban van a lelkiismeretlen egyének fantáziájában született meg. Addig azonban, amíg ez kiderült, hiszékeny kisemberek egész sorát csapták be és károsították meg. Ügynökök jelentek meg ugyanis a falvakban és eladósá tették a Schmidt-örökösök örökségét. Mert hiszen az állítólagos örökösök valamennyien szegény emberek voltak, akiknek nehéz lett volna kivárni, míg az örökség a sok hivatalos formáságon át Amerikából idáig érkezik a többrebecsülték a ma kezükhöz leszámolt 60-100 ezer leit, amit „örökségükért” kaptak, mint a későbbi bizonyítványok jövőben várható dollár-ezreket. Mások pedig, többnyire kiszáradtak, akiknek volt egy kis megtakarított pénzük, ezívesen feláldozták azt a 60-100 leit a későbbi, sokezreddolláros örökség reményében.

Dr. Hica közjegyző előtt bonyolították le az örökségre kötött adásvételi ügyleteket a 1928-ban Csepregi László nagyszalontai lakos és néhány társa is vásárolt ilyen örökséret, mégpedig özv. Nilgész Andrásné, szül. Schmidt Róza köröstarjáni asszony örökségének negyedrészt vásárolta meg 60 ezer leiert. Azóta közel két évtized telt el, azonban az örökség nemcsak hogy nem érkezett meg, de napnál világosabban hebizonyosodott, hogy: örökség pedig nincs. Csepregi László és társai most pert indítottak a nagyváradai járásbiróságon özv. Nilgész Andrásné, Schmidt Róza ellen. Az ügyben több tárgyalást tartott dr. Biró Béla járásbíró s ennek során több tanút hallgatott ki.

Bertram Brunó, premontrai kanonok volt a főtanu, aki annakidején amerikai tanulmányútra ment s az „örökösök”, akik már kezdtek kiéssé megintog-

ni az örökség hitében, felkérték, járjon utána az ügynek. Bertram Brunó — mint a kihallgatása során elhangzott vallomásából kitűnik — lelkiismeretesen eleget tett megbízatásának. Bejárta Észak- és Dél-Amerikát, végigjárta a magyar kolóniákat, érdeklődött a külügyi hivatalban, megkérdezte a plébánosokat — de mindenütt azt a felvilágosítást kapta, hogy ilyen örökség Schmidt-ről semmit sem tudnak. Utja

során ő maga is találkozott néhány Schmidttel — ami nem volt nehéz, hiszen a Schmidt-név talán legelterjedtebb az egész világon — de azok valamennyien szegény emberek voltak. Tapasztalatait megírta az azóta elhunyt, Hazai Gyula palotai plébánosnak, aki a levél birtokában 1927-ben összehívta a „Schmidt-örökösöket” és közölte velük, hogy ilyen örökség nincs.

### Spielek ügyvéd ellenvéleménye

Ugyanakkor azonban jelen volt egy Spieker nevű ügyvéd, aki hatalmas iratcsomót mutatott fel a családori örökösöknek s harsány hangon kijelentette, hogy örökség igenis van és ezek az iratok mind azt bizonyítják. Az azután már természetből fogva örök gyengéje az emberi teremtményeknek, hogy szívesebben hiszik el a jót, mint a rosszat. Így megnyugodtak abban, hogy örökség — van s tovább folytatták az adásvételi ügyleteket.

A kihallgatott tanuk között volt Perédi György lapeszerkesztő is, aki elmondotta, hogy amikor értesülést szerzett az amerikai örökségről, mint akkori nagyváradai uszágró, ő maga is utánafejt az ügynek és megállapította, hogy az egész nem egyéb, mint az egyszerű emberek hiszékenységére és

vagyonosodási vágyára alapozott, lelkiismeretlen üzlet. Ilyen értelemben több cikket is írt az egyik helybeli lapban, amelynek munkatársa volt s cikkeiben erőlesen támadta dr. Hica közjegyzőt is, aki előtt ezek az adásvételi szerződések lebonyolódtak.

Ma délután fél 1 órakor hirdetett ítéletet az érdekes ügyben a nagyváradai járásbiróság s a felperesek keresetét elutasította azzal, hogy az ilyen szerencse-szerződés éppen olyan, mint a kártya- és egyéb szerencsejátékok, s mint ilyenhez a bíróság jogsegélyt nem nyújthat.

A felperesek nem nyugszanak bele az ítéletbe és ügyvédjük, dr. Krajník Sándor útján fellebbezést nyújtanak be, a magasabb bírói fórumoktól remélve sérelmük orvoslását.

## Elrendelte a polgármester a kenyérliszt szigorú ellenőrzését

A helytelenül kezelt kukoricaliszt okozza a kenyér dohosságát

Nagyvárad, április 13. Annakidején több oldalról is arra hívták fel a polgármester figyelmét, hogy a pékek dohos lisztből sütnék kenyeret s ez részben a malmosok, részben pedig a pékek hibájából történik. A polgármester erre megindította az eljárást és most érkezett meg a központi vegyvizsgáló állomás jelentése a Nagyváradról megvizsgálásra felküldött lisztről és kenyérről. Eszerint a pékeknel nem dohos a kenyérliszt, de a kukoricalisztet többen nem tárolják helyesen, mert ha a kukoricalisztet nedves és hideg helyiségben

tárolják, az három nap alatt megdohosodik. A polgármester ezért elrendelte, hogy a közlemezési hivatal vezetője hívja össze a pékeket és oktassa ki őket a liszt és főleg a kukoricaliszt helyes tárolásáról, valamint arról is, hogy a malmoktól nem kell dohos lisztet elfogadniuk s azt nem szabad felszűtniük. Elrendelte továbbá a polgármester, hogy a közlemezési hivatal vezetője és a városi tisztifőorvos legalább kéthetenként vizsgálja meg, milyen lisztet hoznak a malmosok, illetve a pékek forgalomba.

## Helyszíni szemlét tartott a polgármester a Váradi Zsigmond-utcában

Ideiglenesen rendezik a kirívó hibákat

Nagyvárad, április 13. A polgármester ma helyszíni szemlét tartott a Váradi Zsigmond-utca Nagypiac mögötti részén, valamint a Váradi Zsigmond-utca és a Nagypiac-tér közötti területen, amelyek rendezetlen voltára annakidején a Magyar Lapok cikke hívta fel a figyelmet. A szemlén résztvettek Hergár Vilmos

műszaki tanácsos, Bakó István főmérnök és a Magyar Lapok munkatársa, aki a helyszínen is tolmácsolta a városrészlakosságának a rendezésre vonatkozó javaslatait. A polgármester megállapította, hogy a Váradi Zsigmond-utca részén a járda sürgős javításra szorul, az utca másik oldalán az épületek előtt

### Mozik műsora:

APOLLÓ: Anna-Mária.  
BELVÁROSI: Régi nyár.  
KORONA: Muzsikuszok.  
CASINO: Dankó Pista.

új járdát kell készíteni, a Nagypiachoz csatlakozó hatásmas beépítetlen terület meg kell tisztítani az oda hordott törmelék-halmazoktól s az utcán és az áruraktár melletti sarokrészen fásítással kell elfogadhatóbb állapotokat teremteni addig is, amíg általános rendezés nem ad lehetőséget arra, hogy a városrészek belvárosi fekvéséhez illő külsőt kölcsönözzenek. Sajnos, a villamosművek fa- és szénraktárának eltávolításáról egyelőre nem lehet szó s ez akadályozza itt egy tetszesebb városkép kialakítását s az sem oldható meg, hogy a Nagypiachoz csatlakozó területet, amely már nem része a piacnak, parkosítsák addig is, amíg megfelelő épületek nem emelkedtek ezen a helyen.

### Hétfőn kezdik meg a rézgálicjegyek kiosztását

A nagyváradai hegyközség elnöke lapunk útján értesíti a hegyközség területén levő szőlőtulajdonosokat, hogy a rézgálicjegyek kiosztását folyó hó 19-én kezd meg a következő sorrendben:

1. Április 19. és 20-án Alsókörösi oldali úttól Aisögörögoldali úti lakosok részére.
2. Április 21. és 22-én Nagysötéti-ági-út és Mélyárok-úti lakosok részére.
3. Április 23. és 24-én Vörösmarty úttól Felsődorogosi-úti lakosok részére.
4. Április 27. és 28-án Felsődorogosi-úttól a Bihari-hágó úti lakosok részére.

Nagyvárad, 1943. április 13.

Bartsch Sándor s. k.  
hegyközségi elnök.

## 250.000 francia hadifogoly szabad munkássá lett Németországban

Páris. (NST.) A párisi lapok beszámolnak a német kormányról arról az elhatározásáról, amellyel 250.000 francia hadifogolyt visszaadta a szabadságát azzal a feltétellel, hogy munkát vállalnak Németországban.

Az ezzel kapcsolatban Vichyben kiadott hivatalos közlemény szerint az intézkedés részleteit Sauckel körzetvezető párisi tárgyalásai során beszélte meg Lavall francia miniszterelnökkel. A közlemény emlékeztet arra, hogy február 22-én 250.000 Németországba küldendő francia munkás ellenében további 50.000 francia hadifogoly hazajuttatására és más 250.000 hadifogoly szabad munkaviszonyba állítására tettek ígéretet a német hatóságok.

Franciaország azóta elküldte Németországba a kívánt 250.000 munkást. Így most az ellenszolgáltatás utolsó pontját is beváltották. A 250.000 szabad munkaviszonyba lépő hadifogolyt úgy választják ki a hadifogolyok sorából, hogy elsősorban a foglyok eddig tanúsított szorgalmára, másodsorban pedig arra lessnek tekintettel, hogy kiknek dolgoznak közeli családtagjai, gyermekei, vagy feleségei Németországban.

Az így szabad munkaviszonyba lépő volt hadifoglyok a Franciaországból érkezett munkásokkal egyenlő elbánásban részesülnek.

Jön! Jön!  
az APOLLO Filmszínházba

Az olasz filmgyártás egyik legszebb, legdrámaibb, legművészibb alkotása

a Néma tanu

Remekszínesek! Művészi rendezés!  
Izgalmas, romantikus történet!

Ma:  
Anna-Mária

Hőadások kezdete: 3, 5 és 7:15

# Sfaxot és Kairouant kiűritették az olasz és német csapatok

Továbbra is lehetetlenné teszi az olvadás, iszap és áradás a keleti fronton a nagyobb arányú hadműveleteket

### 30.4 millió tonna kereskedelmi hajóteret vesztek március végéig az angolszászok

Berlin. (MTI.) Anglia és az Egyesült Államok 1943 március végéig a háború kitörésekor kereskedelmi hajóteret állományát és pedig 30.4 millió tonnát vesztek. Anglia és Amerika ma már teljesen az épülő új hajókra van utalva.

Madrid. (MTI.) A Német TI jelenti: A Rabati rádió jelenti, hogy vasárnap megalakították a francia szakadárak egységpártját, amelynek elnöke Giraud lett.

## Sikertelenek a bolsevista támadások a kubáni hídfőnél és a Ladoga-tótól délre

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A keleti arcvonalon az olvadás, iszap, sár és áradás vasárnap is lehetetlenné tette a nagyobb arányú hadműveleteket. Kubántól délre német repülőgépek támadták a bolsevisták földmunkáit. 23 szovjet repülőgépet légi harcokban lelőttek. Izjum vidékén megkísérelték az arra irányuló bolsevista kísérleteket, hogy harci erőket helyezzenek a folyó nyugati partjára. Több zavaró szovjetcsoporthoz elfogtak vagy elpusztítottak. Vasárnap megsemmisítették a helyi harcok során két bolsevista zászlóalj. Leningrád térségében a német felderítők kifüstöltek vagy elpusztítottak sok kiserődöt és harcállást. Német és magyar gyors harcrepülőgépek egész sor kirakó pályaudvart támadtak Kurszk térségében. Súlyos pusztításokat okoztak. A támadások nyomán nagy tüzek keletkeztek.

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról közli a Német TI. A védő főparancsnokság jelenti: Izjumból északnyugatra tisztogató harcokban megsemmisítettünk két ellenséges zászlóaljat. A keleti harcok több részéről csak sikertelen helyi támadásokat jelentettek a kubáni hídfőnél és a Ladoga-tótól délre.

Egyes ellenséges repülőgépek a vasárnapi nap folyamán behatoltak a megszállt nyugati vidék felé és egész a birodalom határáig jutottak. Őt gépet lelőttünk. Angol bombavetőket a Biscayai-öbölben sikertelen támadást intéztek egy könnyű teugeri haderők által biztosított karaván ellen. Két torpedóvetőt és három bombázógépet lelőttünk. A megszállt nyugati partvidék és Norvégia felett négy gépet lőttünk le. Egy német búvárnaszád a Földközi-tengeren megkísérelte egy hajóhad köteléket és elűlyesztett egy 8.000 tonnás cirkálót és egy rombolót megterpedezett.

## Szívós ellenállást fejtenek ki a tengelycsapatok a tuniszi hadszíntér délkeleti és déli szakaszán

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 1052. közleménye: A tuniszi arcvonalon az olasz és német csapatok új állásaik felvételét hadmozdulataik során kiűritették Sfaxot és Kairouant. A déli szakaszon az előretolt ellenséges csapatok előnyomulását visszavertük. — Légiköteléink ellenséges arcvonalak mögött fekvő központokat tá-

madnak. Német vadászok öt gépet lelőttek. Vasárnap délután amerikai négymotoros bombázók bombákat dobtak le Nápolyra, Trapanire és Marsalára. Lakóházakban jelentős károk keletkeztek. A polgári lakosság köréből négy halottat és 22 sebesültet jelentettek. 8 ellenséges gépet lelőttünk. További négy gépet a légvédelmi ütegek pusztítottak el.

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A tuniszi hadszíntér délkeleti és déli szakaszán a tengelycsapatok zöme továbbra is szívós ellenállást fejt ki. Az angolok és amerikaiak áttörési és átkarolási kísérleteit vasárnap is megkísérelték és Középtunéziá-

## Stalin tárgyalásokat akar kezdeni a keleti egyházzal

Isztambul. (MTI.) A Stefani jelenti: Hír szerint Stalin a nacionalizmus után most a keleti egyházhoz való közeledés útján akarja feledtetni azt a kínos benyomást, amelyet az istentelenek támogatása világszerte előidézett. Hír szerint a keleti egyház

## Melitopolszkyi Krajszk cikke az orosz ellenforradalmi mozgalmakról

Melitopol. (MTI.) Az Interinf jelenti: A Melitopolszkyi Krajszk című újság a gyarapodó nemzeti erő címmel azzal az egyre növekvő ellenállással foglalkozik, amelyre a bolsevista rendszer az orosz hazafiaknál talált. A lap megállapítja, hogy a jelenlegi háború alatt a leningrádi hazafiak gyűlölete még jobban megnőtt a bolsevistákkal szemben. Idézi ezután a lap a moszkvai Pravdat, amely nem rég a német-fasiszta ügynökök munkájáról írt a vörös hadsereg hátában Kubotkin bolsevista önvédelmi biztos sokatmondó kijelentése szerint egy csoport volt tiszt és tisztviselő, akinek élén Vasziljev Merkuloz állott, úgynevezett házbizottságokat alakított, amelyek ellenforradalmi szervezetek voltak. A csoport tagjai a németek bevonulása-  
kor katonai merényleteket akartak elkövetni állami és párttisztviselők ellen. Katonai szolgálatra jelentkeztek hogy fegyverhez jussanak. Egy másik csoport száműzöttekből állt. Ezek fasiszta röplapokat terjesztettek Leningrádban. Ezután ismerteti a lap Postasof orosz hazafi és Petrov fiatal orosz leány tetteit.

## Ellenséges katonai vezetők és politikusok találkozója

Stockholm. (MTI.) A Német TI jelenti: Moszkvai jelentés szerint Stalin Molotov jelenlétében fogadta a brit katonai bizottság főnökét, Mertell altábornagyot.

Isztambul. (MTI.) A Német TI jelenti: Maitland Wilson brit tábornok bejelentett látogatását néhány nappal elhalasztották. Állítólag április 13-án táján érkezik.

ban eredményesen elszakadtak az ellenféltől. A tengelycsapatok zavartalanul érték el az Atlasz-hegység délkeleti peremvidékét. A német utóvéddek ellentámadásokkal szétverték az ellenség páncélos éveit. Rommel csapatainak az elszakadás során sikerült fegyvereit felszerelését és egyéb készleteit magával vinni.

Róma. (MTI.) A Corriera della Sera megállapítja, hogy Tuniszban a tengelycsapatoknak sikerült elérni azt a célt, hogy az ellenség egyetlen fontos csapategységét sem tudott bekeríteni és megsemmisíteni. A tengelycsapatok vonalait fokozott hátrábbvitelével megerősödtek és a csapatok egyre tömörebben sorakoznak fel. A Giornale d'Italiában Cayda rámutat arra, hogy Hitler és Mussolini találkozójára a háború rendkívül fontos szakaszában került sor. A háborúnak ebben a szakaszában Olaszország első arcvonalba került. A földközi-tengeri csata változatlan heves-séggel folyik. Az olasz lap hangsúlyozza, hogy minden intézkedés megtörtént, hogy a tengely erőikifejtését fokozzák és az eredmények megfelelően a biztos győzelemre vezető terv követelményeinek.

.... bú'orban

# PAPP MARGIT

Rimanóczy u 8 az első  
Telefon: 14 23

ezt az utazást, mert Churchill már volt Ankarában és általában egyidejűség, illetve egymás mellettség figyelhető meg az angol és amerikai politikában, különösen az előzsini kérdésekben.

## Jány Gusztáv vezéreztud magas német kiténtetést kapott

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Hitler vezér és kancellár vitéz Jány Gusztáv vezéreztudnak, a 2. hadsereg parancsnokának a német vaskezeszt lovagkeresztjét adományozta. A magas kiténtetést Kitzinger repülőteremnek, mint a Führer megbízottja személyesen adta át Jány Gusztávnak, kifejezve azt, hogy vitéz Jány Gusztáv személyes bátorságának, valamint a magyar hadsereg állandó és mindig harcra kész bevetésének elismeréséül adományozta a Führer. Vitéz Jány Gusztáv vezéreztud kiosztotta a hadsereg tisztjeinek a Führer által adományozott magas katonai kiténtetéseket.

## Ma nyitották meg a képviselőház ötödik ülésszakát

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A képviselőház hétfőn délben tartotta az évben első ülését, amelyen felolvasták a kormányzói kéziratot az 1939-ben összehívott országgyűlés 4. ülésszakának berekesztéséről és az 5. ülésszaknak április 13-án való megnyitására. Ennek megfelelően a ház legközelebbi ülését kedden tartja, amikor megválasztják a két alelnököt, a jegyzőket, a háznapgyot és megalakítják a bizottságokat.

A felsőház ugyancsak hétfőn tartotta megnyitó ülését, amelyen ismertették a kormányzó leiratát. A felsőházban is kedden ejtik meg a választásokat.

## Pogácsát sütni és árulni nem szabad

Nagyvárad thj. város polgármestere 2172/1943. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: Ertesítem a város közönségét és a sütőiparosokat, hogy a 9230/1943. M. E. számú rendelet alapján pogácsát sütni és árulni nem szabad. Aki ezen rendelkezés ellenére továbbra is bármilyen néven nevezendő (árpa pogácsa, krumpli pogácsa stb.) lisztből készült pogácsát sít, ellene az eljárást megindítom, a pogácsát készítő sütőiparosok lisztkiutalását pedig megvonom. Nagyvárad, 1943. április 10. Dr. Soós István, polgármester.

## Épül az út

Sokféle a munka irama. A henyé naplopástól a lázas égésig sokféle fokozat lehetséges. Azt is láttam már valóságban, amit a kőművesekről szoktak mondani: raggal hétkor egy félórátig kipakol, este fél héttől hétig bepakol. No nem mindenütt, de előfordul. Mert ahogy két egyforma ember nincs, éppen úgy mindenszféle munkának más az irama. Csak a gép dolgozik méltóságtaglyes egykedvűséggel és nyugalommal. A gép nem siet, de nem is lustálkodik. Mozdulatai másodperces pontossággal követik egymást.

Igy láttam a gép munkáját a múlt épitésénél.

Már tavaly ősszel is állandó bámulat tárgya volt az utépités. Mert láttunk már másféle utépitést is. A Kolozsvári út épitésénél már gépek is dolgoztak. Ez az utépités mégis más. A hatalmas gépek szinte terítették az utat a simára hengerelt töltésre. Percről-percre szemmel láthatólag nőtt az út, akakult az útnonal képe. Jól emlékszem rá, mennyi panaszt és sóhajtozást váltott ki a Schlauchter megcsontítása, vagy még előbb a Temető-utca környékének nyil-egyenes átvágása. Egy pillanattig együtt is éreztünk ezekkel a sóhajtozásokkal. Mert túl keménynek tűnt fel a vágás, mely házakat, udvarokat, kerteket metszett ketté és forgatott fel. Minha egy ártás kése, vagy eké vágott volna barázdát az élet szántóföldjébe. Mikor azután régignéztünk a vágáson és egyenesben láttuk az épülő út vonalát, megnyugodtunk. Igen, így épül az út, a minden izében más, így válik valósággá a bátor kezdeményezés! S a város széléről befelé még megnyugtatóbb volt a látvány. A siránkozóknak még arra sem volt idejük, hogy mindenütt kiöntsék szívük bánatát s az út egyenes vonala már visszaponthatatlanul hirdette a jövő győzelmét a múlt mozdulatlansága fölött.

Amikor a legnagyobb átvágást megcsinálták a püspöki palota mellett, naponként láthatam a munka iramát. Szemkápárató gyorsasággal omlottak le és tűntek el a vastag, magas téglafalak. Egyik nap még csak néhány fellejre meszelt lóc jeltett valamilyen vonalat, másik nap már földhegyeket hordtak el és mély kivágásban csináltak helyet az egyre beljebb kúszó, széles utnak. S ezt ember és gép együtt csinálta. A kubikusok is átvették ennél a munkánál a gép tempóját. Gyorsan, pontosan, másodpercenyi pontossággal emelték a lapátot, tolták a megrakott talicskákat. A csilék is egyforma gyorsasággal teltek s a kisvonat fáradságtalanul hordta az elmozdított földtömegeket. Közben zugva-zakatolva egyre közeledett a betonozó gép. Egyszerre csak ott termett az ablakom alatt és szilárd, kemény betont terített az előkészített, jól lehengerelt útra. Talán egy félórátig tartott az egész s már is tovább zakatolt. Beljebb a város szívébe.

Jól emlékszem rá. Már jöskén fagyott s a kövezők a szurkolók még mindig dolgoztak az úton. Melegítővel hevítették a dermedt kőveket és úgy öntötték a nyilások közé a kőliszttel kevert szurkot. Az út így is épült. Azután megállott a munka. Az elkészült részt poronddal öntötték le. A félbemaradt szakaszt elzárták a

forgalom elől. De a biciklisták vigan közlekedtek rajta. Annál inkább a gyalogosok.

A tavasz újra elindította a munkát. Reggelként az Alsókörösoldal felé visz mindig az utam. Ismét megfigyelhettem a munka iramát. Ismét láthattam, hogy káprázatos gyorsasággal emelkedik a töltés. Vidáman csörömpölnek a kis földvonat csilléi, dübörög a hengerlő motorja, gépies egyformasággal lapátolnak, talicskázanak a kubikusok. Tovább épül az út. A városban pedig gyalogjátót húznak az elkészült út mellé. Egy kisebb betonozó gép pöfög itt nagy buzgósággal s gyűjti maga köré a bámulokat. Mert ilyenek mindig szép számmal akadnak. A munkások egykedvűen állnak helyükön. A vizes, aki időnként átvieszi a földről felnyújtott, vízzel megtöltött vedret és belezú-

dija a keverő tartályba, az egykedvű, gépies munka szobrának tűnik fel. Nem is néz oda, csak a kezét emeli a veder után. A talicskás kimért mozdulatokkal dűti bele a keverő emelőjébe a papírsák cementet. Mil liméternyre egyforma a lendülete s a zsák is mindig ugyanarra a helyre huppan. Kibontja, kiönti és módos mozdulatokkal simítja ki, hajtogatja össze. Ő se néz sehová. Olyan, mint a gép, amely zúgra-zakatolva önti a betonkeveréket s azután nyugodtan lép egyet tovább.

Igy épül tovább az út. Így dolgozik az ember együtt a géppel. S ha a gép egyre értelmesebb, egyre sokoldalubb, csodálatosabb lesz, az ember, a munka hőse is megváltozik. Olyan lesz, mint a gép, amelyet saját szolgálatára készített s amely végül mégis őt forgatta ki mivoltából. Lehet, hogy pillanatnyi érzés, vagy meglátás, de most úgy érzem, hogy ma már minden a gépért van. Az út is, amely minden nap tovább épül...

POLYAK ISTVÁN

## Befejezés előtt a zsidó erdőbirtokok kisajátításának előkészítő munkálatai

Az átengedésre kötelezett zsidó mezőgazdasági ingatlanok haeznosítására, mint ismeretes, az Országos Földhitelintézet kapott megbízást. E megbízás alapján az Országos Földhitelintézet saját kebelében külön birtokkezelési osztályt állított fel azzal a céllal, hogy ez az osztály állapítsa meg mindenkor, hogy az egyes zsidóbirtokok hasznosítása haszonbérbeadás, vagy pedig az intézet által házikézelésbevitel útján történjék-e. Mindkét esetben csak a 100 holdon felüli birtokok bérbeadásáról, vagy házikézelésbeviteléről van szó, miután az 5-100 holdas zsidóbirtokok kezelését, illetve szétosztását a Vitézi Szék vette át.

Az Országos Földhitelintézet megbízásának eleget téve, az átengedésre kötelezett zsidóingatlanokból átveendő mintegy 300.000 holdból a múlt év október elejétől, amikor a megbízást megkapta, a múlt év végéig, már mintegy 80.000 holdat hasznosított, részben saját kezelésbe való átvétel, részben pedig haszonbérbeadásal.

A zsidó erdőbirtokok hasznosítására más intézkedések történtek. — Ezek szerint maga az állam veszi át a zsidó tulajdonban lévő erdőbirtokokot. A zsidó erdőbirtokok kisajátításának munkálatai már szintén előrehaladtak.

## Faiparosok figyelmébe!

Nagyvárad és vidéke Ipartestület faipari szakosztálya értesíti tagjait, hogy szeg és eny érkeztet, igényeiket a hivatalos órák alatt, folyó hó 17. szombat délig jelentésük be a szakosztály irodájában. Felhívjuk még tagjaink figyelmét, hogy munkásiétszám igazolására csak az elmúlt havi munkás illetmény-jegyzéket fogadjuk el és kérjük legkésőbb az utalvány kiadásáig azt rendezni. Felvilágosítást nyújt a szakosztály iroda. Elnökség.

## Szélhámosok városi kertészeknek adják ki magukat

„Régi szokásként folytatódik, hogy egy-két szélhámos kertmunkás magát városi kertészeknek adja ki és mint ilyen uriházaknál kertésználásokat vállal. Ez lenne a kisebbik baj, azonban a szükséges rózsafa, gyümölcsfa és virágpalántákat, tulipánokat a városi kertészhől és a közterekre kiültetett virággyakból lopkodják el. Megtévésztik a közönséget azzal, hogy városi kertészeknek adják ki magukat és a városi kertészetet erősen megkárosítják. A tettesek ellen egyébként a följelentést a rendőrség megtette.

Ez alkalommal pedig egyben értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy a városi kertészet semmiféle házikert csinálást nem vállal, virágpalántákat nem ad el, miért is óvakodjanak az ilyen szélhámoskodó alkalmi kertésználóktól, mert orgazdaság gyanújába keveredhetnek. Vannak itt tisztességes adófizető kereskedő kertészek sokan, akik vállalják szívesen és becsülettel a házi kertek elkészítését.

Gyanus esetekben pedig a városi kertészet szívesen ad felvilágosítást. Urbán János.

## ÁGNES

Irta: Orvös Lajos

Nagysokára szólalt meg József és lassú mozdulattal leeresztette a csibukot.

— Sok furcsaságot beszélnek, — kezdte és a Mihály arcát kémlelte.

De az szívtá tovább a pipát s csak későre válaszolt, akkor is óvatosan:

— Épp öleget, — s bámulta a rét felé elterülő világot.

— Hát igen... — folytatta József — kincs van a földben...

— Hát a földben kincs van! — erősítette a másik is és úgy tett, mintha ezzel le is zárta volna a dolgot.

Bató József láthatólag bosszankodott a nem odaváló megállapításon, de azért visszatartotta magát, merthogy sántikált valamiben.

— Van ám... — ismételte — még hozzá arany...

Kis szünet támadt, a csöndben sürübben konyargott a pipafüst.

— Aztán hun? — érdeklődött Mihály.

— Ugy beszélnek, a malom mellett, a kútnál. Nem tudom, igaz-e, magam is csak féljülle hallottam.

— S miért nem megy érte, vagy azok, akiktől hallottad? Itt a faluban mindenkinek jól gyönne egy kupicával...

— Jó, jó... — intette le József, —

Azt beszélnek, kísértetek, meg veszett kutyák tanyáznak ott éjféltáj. Nem vagyok babonás, tudod, de az öreg Balogh is felkötve hordja a karját, alig-hanem...

— No... — huncortott Mihály, — hát kísértet is létezik mifelénk? Csak szöbészéd az egész, nem hiszek benne egy fikarcnyit sem — nevetett Józsefra s mert későre járt, elbúcsúzott és besétált a házba.

— Kétszer is kiszóltam már érte, — panaszkodta Ágnes a konyhában. — Ugy belemerültök a sok hiábavalóságba, hogy akár a ház is eléghetne mögöttetek. Aztán lépkedjél halkán, mert felébred Palkó...

Lefeküdtek s a mágasra tömött dunába hullva, „jó éjszakát” kívántak egymásnak. Az asztony csakhamar egyenletes lélegzettel aludt, de Mihály szemét nem fogta be az álom. Az a boldog kincs, amiről Jóska beszélt, nem hagyta nyugton. „Hátha igaz?” — ostromolták a gyarló gondolatok s halk mozdulatokkal belekényyszerítették a széken lógó gúnyába. A csizmát a kertben húzta fel, ahová óvatos léptekkel kisampolygott. Mert az ördög vigyázott arra, hogy ne essen pillantása az alvó Ágnesre, vagy a kis Palkóra, mert akkor izibe megtört

volna a rontó varázs.

A csizmák pedig elindultak a keményre száradt földön a malom felé. Zajt nem csapott, talán nyoma sem maradt. A kútnál óvatosan körülnézett, hogy nem lát-e valami gyanúsát? Azonban semmi különöset nem tapasztalt s ezért ázni kezdett a kút mentén, ahol egy kis dudorodást pillantott meg. Nem sokáig kellett túrnia a földet, hogy rábukkanjon egy kis rongycsomóra. Gyors mozdulattal lehajolt érte, hogy megnéze, abban van-e a kincs?

Hirtelen felegyenesedett: a közelben lépések hallatszottak. Ment volna odébb, de már elkésett.

Akkor bukkant fel a malom mögött két csendőr s pontosan feléje tartot.

— Mit keres itt, Vas Mihály? — szögezték neki a kérdést.

— Kincset! — vágta ki kedélyesen, mintha valami jó tréfát mesélne.

— Mi is... — felelték a tollasok s az egyik le is hajolt a rongyért. — A körörműs úr kincseit... — tette hozzá szűrés szemmel, aki bogozta már...

A rongyból aranygyűrű, óra és karkötő került elő.

— Szóval, maga volt az! — mennydörgötték feléje.

— En?... — hüledezett Mihály, aki csak most kezdte érteni, hogy milyen fertelmes helyzetbe zuhant. — Én is csak úgy hallottam, — mentegőzött s elnézett valahová a rét felé.

— Ne heccelődjék, Mihály — mon-

# Eur-Afrika teréből ki kell küszöbölni minden veszélyt a kultura és szabad fejlődés érdekében

Utóhangok a Hitler és Mussolini találkozásáról

Berlin. (MTI.) Illetékes német helyen közlik: A Wilhelmstrasse a Führer—Duce találkozóval kapcsolatban kiemeli a tengely elhatározottságát, hogy a harcot a végső győzelemig folytatják és hangsúlyozzák azt a tökéletes egyetértést, amely a tengely táborában a háboru utáni kérdések tekintetében uralkodik. — Különös nyomatékkal mutatnak rá, hogy Eur-Afrika terét mind a nyugatról, mind a keletről fenyegető veszélytől egyszerre mindenkorra meg szabadítsák.

Róma. (MTI.) Mértékadó olasz politikai körökben a Duce és Hitler találkozási alkalmával a következőket állapították meg: Mint a hivatalos nyilatkozat is mutatja, különösen figyelemre méltó a találkozó pozitív és építő jellege. A tárgyalások igen széles körben folytak. Ami az általános politikai helyzetet illeti, az érdekek teljes közössége nem igényel különösebb magyarázatot. A háboru közös vezetésére vonatkozólag ki kell emelni, hogy Eur-Afrika teréből kiküszöbölni minden veszélyt, hogy megvédjük a kulturát és a nemzeteknek szabad fejlődéséhez és az együttműködéshez való jogait. A hivatalos jelentés igen fontos megállapítása, hogy a háromhatalmi egyezményhez csatlakozott nemzetek célja az azonnali győzelem után olyan békét biztosítani Európának, amely lehetővé teszi valamennyi népnek a közös érdekek alapján való együttműködést és a világ nyersanyagkészletének igazságos elosztását. A tengely és a háromhatalmi egyezmény hatalmainak célja a békés fejlődés biztosítása, valamennyi nép számára a szabadság és haladás szellemének jegyében.

Róma. (MTI.) A Stefani Iroda diplomáciai szerkesztője írja a Hitler—Mussolini találkozó után kiadott közleményt magyarázva: Hangsúlyozza, hogy nagy történelmi fontosságú okmányról van szó, mert magában foglalja azoknak az okoknak és céloknak összesítését, amelyekért a tengely háboruja folyik. Az új formula annak szükségességét hangsúlyozza, hogy teljesen kiküszöbölni minden veszélyt, amely Eur-Afrika területét, akár nyugatról, akár keletről fenyegetheti. E formula ilyen értelemben a háboru értelmének jelentős tökéletesítése, mert tudatosítja, hogy a tengely nem tesz többé sem-

miféle különbséget az Európát fenyegető két veszély között és nem elegendő egyiket, vagy másikat legyőzni, hanem mindkettőt ki kell küszöbölni. Ez különösen megnyugtató az európai népekre, mert a Duce és a Führer részéről kihirdetett elvben a népek mindegyike megtalálja annak ünnepélyes biztosítékát, hogy sorsa nem lesz alkudozás tárgya, úgyszintén a tengelyhatalmak, amikor ezt a háborút folytatják, semmiféle önző érzelmeiktől nem vezéreltetik magukat és nem szándékoznak a maguk kizárólagos javára előnyöket szerezni. Nagy fontosságú a földközi-tengeri népek számára, hogy a ve-

szély kiküszöbölésének szükségességét első ízben terjesztették ki az afrikai földrészre is.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A berlini estilapok főhelyét a Führer és a Duce között lefolyt megbeszélések uralják. A Deutsche Allgemeine Zeitung ezzel kapcsolatban hangsúlyozza, hogy a Führer és a Duce által közösen kiadott közlemény súlypontja az abszolút és megegyezésnélküli katonai győzelmi akarat hangsúlyozásában rejlik. Nemzeti és európai szempontból nézve egyedül mi vagyunk azok. — írja a lap — akinek szava a politikai, szociális és gazdasági jövőre jótáll. Húsz éven keresztül az ellenfeleink kezében volt a teljes és korlátlan hatalom, azonban visszaéltek azzal és nyomort idéztek elő, hogy így felállítsák a zsidó uralmat. A Berliner Börsenzeitung úgy jellemzi a két államférfi találkozását, mint ami egyértelmű tüntetés az ellenséges hatalmak elleni győzelmi akarat mellett.

## Kik esnek kivételes elbírálás alá a gépjárművek motalkószükségletének kiutalásánál

Mikor lehet kérni a meghatározott mennyiség felemelését?

Tegnap számunkban részletesen közöltük a Hivatalos Lap vasárnapi számában megjelent motalkó-rendelet intézkedéseit és utaltunk arra, hogy folytatódatosan közöljük a kiutalás tekintetében kivételes elbírálás alá eső kategóriákat. A rendelet értelmében a motalkó-kiutalásnál kivételes elbírálás alá esnek: az államfő, a királyi hercegek, akik területenkívüliséget, vagy a nemzetközi jog értelmében személyes mentességet élveznek s ezt a tényt a külügyminiszter megállapította; az állami hatóságok, hivatalok, intézetek, intézmények, üzemek, valamint azok, akiknek gépjárművei VV forgalmi rendszám-

mal bírnak; az Állami Gépjárművezetői Tanfolyam. Ezen kategóriák számára külön eljárással adnak ki pótdjegyeket. Az alábbiakban felsoroltak részére — ha az ország motalkókészlete megengedi — az első motalkójegyen felül a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter további motalkómennyiség kiutalását engedélyezheti. Ezek: a) az önkormányzati hatóságok, hivatalok, intézetek, intézmények és üzemek; b) az ármentesítő és vízesabályozási társulatok; c) az országgyűlés két házának tagjai;

d) a közszolgálati alkalmazottak és a m. kir. Külkereskedelmi Hivatal, továbbá a Magyar Nemzeti Bank alkalmazottai, amennyiben gépjárműüket hivatali szolgálatuk ellátására használják; e) a bevett és elismert vallásfelekezetek lelkészei; f) az orvosok és állatorvosok, amennyiben gépjárműüket hivataluk teljesítésére használják; g) a közlekedési vállalatok; h) a hadiüzemek; i) azok a személyek, vagy vállalatok, amelyek gépjárműveinek a közúti forgalomban való üzemeltetését katonai szempontok kívánják; j) a Matesz-tagokon kívül az egyéb közhasználatu tehergépjárművel vagy motorkezekképpárral fuvarozó vállalatok; k) hatóság által engedélyezett gépjárművezetőképző magántanfolyamok gépjárművei.

dotta az alacsonyabbik, — a boldog se hinné el... No, de majd az őrsön...

Szelid éjfélet harangotak a toronyban. Vas Mihály elborult arccal lépkedett a csillogó szuronyok között. Agnes édesen aludhatott még a magasra tömött dunnán...

Az csak délfelé derült ki, hogy elopták a körörszéné ékszerét és Vas Mihály a ludas.

Agnes az ismerősöktől tudta meg a szörnyűséget.

Amikor bevezették Mihályhoz, riadtan kereste a tekintetét, de az nyugodt volt és tiszta, az a szem ártatlanságról tanuskodott.

Hát hogyan került, lelkem ilyen csúf helyzetbe? — sirta el magát a szép, sötétszőke hajú asszony a a vállára hajtotta fejét.

Szerencsétlen dolog volt... — mormolta a férfi. Akart is még mondani valamit, de a csendőr kitessékholta az asszonyt, hogy nem lehet elidőzni bent.

Hazament és sirt.

Délben bekukkantott hozzá a szomszéd.

Mi van az urammal? Nem hallotta? Hazaengedik?

Tuggy! Isten! — felelt körmonfontan Bató. Egyszerű lelke pedig rettentő csodálatra nyílt, hogy nem árulta el őt Mihály. Nem tudta mire vélni, arra gondolt, megzavarodott szegény. Mert a vak is meglátta volna, kinek a lelkét terhelte a „kincs“.

Teltek-mulak a napok. Mihályt elitelték. Az asszony vörösré sirta a szemét, esténként bejött Bató és vigasztalta.

Agnes egyszerre csak azt vette észre, hogy a férfi udvarol neki. Először gyöngöden, aztán mind hevesebben. Alig volt ereje, hogy tiltakozzék, de egy este, amikor derékon kapta, hogy megcsókolja, dühösen ellökte magától és kiutasította a házból.

Bató, aki megvallotta, hogy régóta szereti, azt hitte, hogy csak első védekezés, ami után megtörik az asszony. De tévedett. Agnes ettől fogva semmibe se vette s a köszönését se fogadta. Bató egyedül maradt, a lelkiismerete is piszkálta. Ideges lett, képzeldő. éjszaka kiverte a hideg...

Egy este bekopogott Agneshez s halk hangon engedelmet kért a zavarásért. Az asszonynak már rég feltűnt sápadtsága s a nyugtalanság, ahogy lefeljárt esténként a kertben.

Hazajön az ura... — kezdte. — Aztán ne haragudjon rám, ha kicsit elvesztettem a fejemet, — pirongett a önmagát.

Agnes fűrésződen az arcába nézett, valahogy ösztönösen gyanakodott. Batóra, hogy része van a „kincskeresésben.“ De hogy ilyen töredelmesen állt előtte, nem volt szíve nekitámadni, hát csak annyit mondott, hogy: én nem haragszom, hisz maga sem nagyobb gyerek az uramnál, aki hisz az elásott kincsek-

ben... Ha pedig valami jóvátennivalója van, akkor minél előbb könnyítsen magán.

A szomszéd eltűnt.

Harmadnap beállított Vas Mihály. A faluban hamar híre terjedt, hogy ki az igazi bűnös, az önértésesen elforduló gazdák sorajzottak Mihályhoz, hogy „tudták okk, csak rágalom lehet az egész...“

Agnes durcásan nézett az urára. Miért nem szólt a hadnagy úrnak, hogy Bató József tanácsára ment a malomhoz. Mihály csak mosolygott, hatalmas alakja mellett szinte eltörpült az asszony, de az még hangosabban folytatta: „Hát magának csak otthon van nyelve, más előtt még az igazát sem meri megmondani?“

Haggyad... — komolyodott el a férfi. — Tudtam én, oka van Jóska-nak, ha engem küld a kincserért. Azt is láttam, hogy tetszel neki. Miért adtam volna őt csendőrkézre, amikor én sokkalta jobban szenvedtem volna a gondolattól, hogy rájjon hű maradtál-e, ha én távol lennék... Tudtam, ha visszatámasztod Bató Jóska-t, akkor feltámad a lelkiismerete és jelentkezik önként.

Hát maga kételkedik a hűségemben? — kérdezte elsápadva, tágranyított szemekkel, de a szíve repesett a boldogságtól. Keményre pacsolta a dunnát, lefeküdt s úgy nézte, hogyan mosca le magáról Mihály a kéthetes port. És csendes mosollyal várta, hogy ő is nyugovóra térjen.

A megjelöltek kivételes elbírálására vonatkozó igényjogosultságot:

1. az önkormányzati hatóságok, hivatalok, intézetek, intézmények és üzemeknél az illetékes törvényhatóság első tisztviselője, illetőleg a kárpátaljai területeken az illetékes közigazgatási ki- rendeltség vezetője.
2. az ármentesítő és vízesabályozási társulatoknál a földművelésügyi miniszter.
3. az országgyűlés mindkét házának tagjainál a háznagyi hivatalok.
4. a közszolgálati alkalmazottaknál, valamint a m. kir. Külkereskedelmi Hivatal és a Magyar Nemzeti Bank alkalmazottainál közvetlen szolgálati főnökök, illetőleg közvetlen felettes hatóságuk.
5. a bevett és elismert vallásfelekezetek lelkészeinél közvetlen egyházi felettes hatóságuk.
6. az orvosoknál az illetékes tisztí fő- orvos, állatorvosoknál az illetékes m. kir. állatorvos.
7. a közlekedési vállalatoknál a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter.
8. a hadiüzemeknél az iparügyi miniszter (XVII/b. szakosztály).
9. azoknál a személyeknél, továbbá ipari, mezőgazdaság, bányász- és kereskedelmi vállalatoknál, amelyek gépjár-

műveinek a közúti forgalomban való fokozottabb üzemeltetését katonai szempontok kívánják, a honvédelmi miniszter,

10. a közhasználatu tehergépjárművel vagy motorkerékpárral fuvarozó vállalatoknál a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter,

11. a gépjárművezetőképző magán-tanfolyamoknál a területileg illetékes elsőfokú gépjárműkerületi rendőrhatalóság igazolja.

Az igazolásnál a megjelölt hatóságok a legszigorúbb elvek alapján és alapos gondossággal kötelesek eljárni. Az igazolásból ki kell tűnnie annak, hogy a gépjármű üzemeltetése milyen célokat szolgál, s az igazolást kérők működési körzete akkora-e, hogy hivataluk ellátásához, illetőleg hivatásuk teljesítéséhez gépjármű használata feltétlenül szükséges. Az orvosoknál ezenfelül az igazolásban fel kell tüntetni a szaktevékenységet is (pl. belgyógyász, sebész, kórorvos, stb.).

A megjelölt hatóságok a kivételes elbírálásra vonatkozó jogosultságot magában foglaló igazolást, amely csak két hónapra érvényes, a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszterhez terjesztik fel, illetőleg küldik meg, aki ennek alapján a további motorkerékpár- és gépjárműhasználatra jogosító motorkerékpár- és gépjárműhasználati engedélyt az érdekelteknek megküldi.

Az egyes gépjárművekre megállapított motorkerékpárhasználati engedélyt alaposan indokolt kivételes esetben, külön előterjesztett kérelemre a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter felemelheti. Az ilyen kérelmeket általában a fent említett miniszternél kell benyújtani, de ha kifejezetten iparügyi, földművelésügyi, vagy honvédelmi érdekről van szó, az illetékes miniszternél kell véleményezést, illetőleg javaslatot végeztetni, aki a javasolt folyamódványokat a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszternek megküldi. A folyamódványban meg kell jelölni a gépjármű tulajdonosának nevét, foglalkozását, lakóhelyét, a gépjármű forgalmi rendszámát, nemét, önsúlyát, illetőleg hengerűrtartalmát, továbbá azt a körülményt, hogy a szóbanlevő gépjármű, melyik hatóságtól milyen mennyiségű motorkerékpár- vagy utalványt kapott.

## Mi újság a piacon?

Nagyvárad. A hétfői hetipiac továbbra is kevés forgalommal zárult, miután a termelők nem hoztak fel a keresletnek megfelelő mennyiségű terményt. Legmagasabb árak a következők voltak:

Szopós borjú kg. 1.60—1.70 P.  
Tehén friss fejős drb. 1000—1.700  
Malac választási párja 100—120.  
Igazló könnyű drb. 300—1200.  
Igazló nehéz drb. 1200—1800. Csirke kg. 4.60. Tyúk kg. 4. Hizott kacsa kg. 4.70. Hizott liba 1.90. Tehénturó sovány kg. 1.25—1.36. Tejföl I. 1.50—1.70. Juhgomolya kg. 3.40. Tojás drb 18—19 fill. Tojás kg. 350—3.90. Ella-burgonya kg. 0.24. Gül Baba 0.26. Kalarábé 0.50. Sárgarépa kg. 0.24—0.30. Petrezselyem kg. 0.24—0.36. Vöröshagyma I. o. kg. dughagyma 1.20. Fokhagyma kg. 1.30. Szarazbab fehér kg. 0.86. Alma I. o. kg. 1.60—2.60—3.60 P.

**Nagyvárad város legújabb térkép**

nagy fali 2 P. kisebb színes 1.80 P. kapható

a MAGYAR LAPOK kiad. hivatalában

# Éttermi és kávéházi árak Váradon

## Megállapították a kilőzésekben és kávémérésekben kiszolgált ételek legmagasabb fővasztói árát is

(Befejező közlemény.)

A szikviz legmagasabb vendéglátóipari üzemi eladási ára palackokban történő kiszolgálás esetén.

a) osztályon felüli vendéglőkben és kávéházakban 60 fillér. 1/2 literenként 40 fillér, 0.2 literes picoló palackonként 20 fillér;

b) vendéglői büffekben és egyéb vendéglátóipari üzemekben literenként 40 fillér, 1/2 literenként 20 fillér, 0.2 picoló palackonként 16 fillér.

A szikviz legmagasabb vendéglátóipari üzemi eladási ára poharanként történő kimérése esetén osztályon felüli vendéglőkben és kávéházakban deciliterenként legfeljebb 10 fillér, vendéglői büffekben és egyéb vendéglátóipari üzemekben deciliterenként legfeljebb 6 fillér.

Ásványvizeknél, gyógyvizeknél, üdítő és hűtő italoknál — ideértve a nem erjesztett gyümölcsleveket is — eredeti zárt palackokban történő kiszolgálás esetén a beszerzési árhoz a közönséges (komersz) borokra megállapított bruttó haszon számítható hozzá. Poharanként történő kimérés esetén 20%-kal magasabb haszonkulcs alkalmazhatók. A poharankénti málnaszörp-nél, narancsszörp-nél és limonádénál azonban csak az I—III. számú mellékletben megállapított árak számíthatók.

Azok a vendéglátóipari üzemek és osztályú kávéházakra megállapított áraknál 20%-kal magasabb árakat alkalmazhatnak mindazokra e cikkek-

re, amelyeknek legmagasabb ára az I. osztályú kávéházakra ezzel a rendelettel megállapítást nyert.

A kenyér legmagasabb ára a műsoros szórakoztató vállalatok üzemében is darabonként 5 fillér; ehhez kiszolgálási díj nem számítható.

Az osztályon felüli és az I. osztályú vendéglők, valamint a kávéházak a rögtönzött táncal egybekötött teadélutánokon (táncos-teákon) a tánc tartama alatt kötelező legkisebb fogyasztás címén személyenként hétköznap legfeljebb 2 pengőt, szombaton, vasárnap és ünnepnapon legfeljebb 2.50 pengőt, a műsoros szórakoztató vállalatok pedig legkisebb kötelező fogyasztás címén személyenként legfeljebb 3 pengőt számíthatnak.

A legkisebb kötelező fogyasztás azt jelenti, hogy ha a vendég által elfogyasztott cikkek ára nem éri el a legkisebb kötelező fogyasztás összegét, az ilyen címen a megállapított összeg számítható: ha a fogyasztott cikkek ára a legkisebb kötelező fogyasztás összegét meghaladja, a legkisebb kötelező fogyasztás összegét felszámítani nem szabad. Együttesen fizető társaság számlájának összege a személyenkénti legkisebb fogyasztások összegére kiegészíthető.

Azok a vendéglátóipari üzemek és műsoros szórakoztató vállalatok, amelyek ennek a rendeletnek az alapján legkisebb kötelező fogyasztást

számíthatnak, kötelesek a közönség által jól látható helyen és módon a következő szövegű figyelmeztetést kifüggeszteni: „A m. kir. közellátásügyi miniszter 14.000—943. K. M. számú rendelete értelmében a legkisebb kötelező fogyasztás összege személyenként . . . P. Ezt az összeget akkor számítjuk fel, ha a fogyasztott cikkek ára ennek mértékét nem éri el.”

### E el- és italárjegyzék kötelező kifüggesztése

Az ipartestületek (ipartársulatok) legkisebb ennek a rendeletnek a hatálybalépéséig kötelesek a működési területükön lévő és a rendelet hatálya alá tartozó összes vendéglátóipari üzemeket nyomatott „Ételárjegyzék”-kel és „Italárjegyzék”-kel el látni.

Az ipartestületek (ipartársulatok) az árjegyzékek önköltségi árát a vendéglátóiparosoknak felszámíthatják.

Minden vendéglátóiparos köteles az ipartestület (ipartársulat) által megküldött ételárjegyzéket és italárjegyzéket üzlethelyiségében a közönség által jól látható helyen és módon kifüggeszteni.

„Ennek a rendeletnek rendelkezései 1943. évi április hó 24-én lépnek hatályba. Nagyvárad, 1943. április 7.

Dr Soós István s. k., polgármester.

# Számos magyar kereskedő és iparos jut életlehetőséghez az iparrevízió végrehajtásával

## Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács az új magyar iparosok és kereskedők elhelyezéséről tárgyalt

Budapestről jelentik: Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács a napokban Budapesten gróf Beldi Kálmán elnöklété alatt tartotta legutóbbi ülését. Az időszaki kérdéseken kívül az Erdélyre nézve nagy fontossággal bíró gyáripari problémákkal foglalkozott. Ezek közül az erdélyi üvegyár felállításának most már határozott formában a Tanács elé kerülő tervével, mely egész Erdély közvéleményét a visszacsatolás óta állandóan foglalkoztatja. A Tanács az iparügyi miniszterhez intézendő felterjesztésben sürgős intézkedést, a felmerülő tervek gyors megvalósítását kéri. Foglalkozott a Tanács azon vállalatok

ügyeivel is, melyek részben különböző üzemaugy, illetőleg tökéllátási nehézségek és tulajdonjogi viszonyaik tisztázatlansága miatt eddig még nem voltak egész erejükkel a nemzetgazdaság szolgálatába állíthatók. Három ilyen nagy erdélyi iparüzem helyzetének sürgős tisztázása érdekében írt fel a Tanács az iparügyi minisztériumhoz, valamint a részvénytulajdonosok figyelemmel kísérlő Pénzügyi Központoz, abban a reményben, hogy a megoldatlan kérdések tisztázása után az üzemek Erdély és az egész ország gazdasági érdekeit szolgáló hivatásuknak teljes mértékben eleget tudnak tenni.

pontból is kívánatos. Minthogy az iparrevízió tervezett lebonyolítása csak úgy lehetséges, ha az üresedésben levő helyeket éppen úgy számba lehet venni, mint a jelentkező önállóulokat, az önállóit kölcsön iránti folyamódványok elintézése egyelőre a kamaráknál függőben van tartva. A Tanács erre vonatkozólag részletes tájékoztatást fog a lapok útján közzétenni az érdekeltek felvilágosítására.

### Magánkereskedelem és szövetkezet

A magánkereskedelem és a szövetkezetek érdekeinek összeegyeztetésén a Tanács már megalakulása óta dolgozik. A kereskedelemügyi minisztérium az összes szövetkezeti iparigazolványkéreleteket a Tanácshoz küldi le kivizsgálásra és véleményezésre. A legutóbbi ülésen is több ilyen iparigazolvány ügye került tárgyalásra.

Végül a Tanács a magánosok által hozzájuttatott és általános gazdasági szempontból Erdélyre nézve értékes beadványokat tárgyalt. Így egy fiatal szakember által javasolt kályha- és cserépgyár alapítási tervet, továbbá egy régi kipróbált szakembernek a tanonckérdés megoldására és a tanoncok számára tehetségkutató intézet felállítására vonatkozó tervvezetét, amelyet az illetékes minisztériumokhoz terjesztett fel.

## Befejezéshez közeledik az adatgyűjtő munka

Az erdélyi közigazgatási élet ma leginkább érdeklő iparrevízió kérdésében. A Tanácsnak az illetékes véleményező szerve összefoglaló jelentései alapján alkalma nyílik a nagyszabású és nagy bordenű munka elvi vonatkozásaiban állást foglalni. Megállapítást nyert, hogy az iparrevízióval kapcsolatos és minden részletben kiterjedő adatgyűjtő munka, amit a kereskedelmi kamarák végeznek, befejezéshez közeledik s a véleményes javaslatot után az illetékes minisztérium döntésével a kereskedelmi és iparosok jelentős részére nyílik majd önállóulási és letelepülési alkalom.

Az iparrevízió végrehajtásával kapcsolatosan az új keresztény kereskedőknek és iparosoknak a háború okozta kezdeti anyagi és áruellátási nehézségein kívül — amelyek enyhítéséért a Tanács már konkrét előterjesztést tett — nyilván komoly gondot fog okozni az üzlethelyiségek berendezése. Ezért a Tanács annak lehetővé tételét kéri az illetékes minisztériumtól, hogy azok üzleti berendezései, akik iparigazolványt nyernének, az újonnan önállóulási és letelepülőknek nyomban átadhatók legyenek. Ez nem csak a most önállóulók egyéni érdeke, hanem az általános anyag- és így nemzetgazdasági szem-

# HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
**NAGYVÁRAD,**  
 SZÉLÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.  
 Telefon: 12-27.

**ELŐFIZETESI ÁRAK:** Egész évre 38.40, félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.  
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301.  
 Kéziratokat nemadunk vissza.

**Rádióüzenetet intéz a Szent-  
 atya a húsvéti ünnepek alkalmá-  
 mával a világboz. Róma. (MTI.)**  
 A Német TI jelenti: Mint vatikáni körökből jelentik, a pápa a húsvéti ünnepek alkalmával vagy a Szent Péter templomban óhajt ünnepi misét és rövid prédikációt mondani, vagy pedig olasz nyelvű rádióüzenettel fordul a világhoz.

**KELEMEN KRIZOSZTON PANNON-  
 HALMI FŐPÁT LETT AZ ORSZÁ-  
 GOS KÖZOKTATÁSÜGYI TANÁCS  
 ELNÖKE.** A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormányzó a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére Kelemen Krizosztón m. kir. titkostonácsos, pannonhalmi főpápat az országos közoktatási tanács elnökévé 1946. december végéig terjedő időre kinevezte.

**Debrecenben megalakult a Györfly István kollégium párt-  
 fogó testülete.** Debrecen. (MTI.) Zsindely Ferenc kereskedelmi és közlekedésügyi miniszter jelentésében megalakult Debrecenben a Györfly István kollégium pártfogó testülete.

**FRANCO KÖRUTJA ÉSZAKNYU-  
 GAT SPANYOLORSZÁGBAN.** Madrid. (MTI.) A NTL jelenti: Franco tábornok spanyol államfő hétfő este öt napra tervezett körútra indult Északnyugat-Spanyolországba. Beható tanácskozással folytat a véderő és a párt képviselőivel és több nagyobb építményt és telepét avat fel.

**Zsidótörvénnyel kapcsolatos  
 lajstromok megtekintése.** Nagyvárad thj. város Közig. hatósága ad. 12.860-1943. kig. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: Az 1939. évi IV. tc. 14. §-ának illetve a törvény végrehajtásának tárgyában kiadott 7720-1939. M. E. sz. rendelet 37. és 62. §-ának rendelkezései értelmében az eljárást lefolytattam és az ennek eredményeképpen elkészült lajstromok 1943. április 30-ig bezárólag a közigazgatási ü. o. kiadóhivatalánál (gr. Teleki Pál-utca 3., I. em. 11. sz. a.) hivatalos fogaadó órák alatt (11-1-ig) megtekinthetők. Nagyvárad, 1943. április 9. Dr. Varga László s. k. tanácsnok. A kiadmány hiteléül: Baranyi. irodavezető.

**ÜLÉST TARTOTT A 42 TAGU  
 ORSZÁGOS BIZOTTSÁG. (MTI.)** A 42 tagu országos bizottság hétfőn délelőtt ülést tartott. A felszólalásokra a pénzügyminiszter részletes választ adott.

**Az epekövek, az idősült epehólyag-  
 gyulladás és a hurutos sárgaság keze-  
 lésében reggelenként éhgyomorra egy-  
 egy pohár természetes „Ferenc József”  
 keserűvíz, kevés forróvízzel keverve és  
 lassan, kortyonként elfogyasztva, gyak-  
 ran rendkívül jótékony hatást fejt ki.  
 Kérdezzé meg orvosait!**

**BRIT REPÜLŐK A NORVÉG PAR-  
 TOK FELETT.** Berlin. (MTI.) A norvég tengerpart fölött április 12-én 8 brit repülőgép közeledett. Ezek közül — mint a Német Távirati Iroda értesül — két bombázót lelőttek. Mire a többiek visszafordultak és bombákat nem dobtak le.

KORONA Filmszínház

# Muzsikus lelkek

Francia vigjáték a színészvilág életéből. Ezer ötlet, fordulat, zene, jökedv, vigalom.

A legszebb magyar film

## Dankó Pista

a CASINOBAN

**AMIKOR A TOLVAI FIGYELMEZ-  
 TETI ÓVATOSSÁGRA A KÁRVAL-  
 LOTT AUTÓTULAJDONOST.** Buda-  
 pestről jelentik: Báró Hatvány Károly  
 nagyiparos AX 402 rendszámú négyülés-  
 ses „Fiat” gyártmányú autóját néhány  
 nappal ezelőtt a Zita királyné-út 4. szá-  
 mú ház elől ebédidő alatt ismeretlen tet-  
 tés ellopja. A gépkocsit vasárnap dél-  
 után egy rendőr találta meg a gellért-  
 hegyi Citadella körüli egyik elhagyott  
 úton. Kirándulók figyelmeztették a  
 rendőrt, hogy látnak állni egy autót,  
 amelynek hátsó kerekeiről hiányzik a  
 gumibroncs. A rendőr a nála lévő kö-  
 rözésként állapította meg, hogy a gép-  
 kocsit báró Hatvány Károlyé. A gép-  
 kocsitolvaj a volán mellé „humoros” cé-  
 dulát írt: „Uram! Máskor jobban vigyáz-  
 zanak a kocsira, az ilyen nehéz időkben  
 a gumí drága!”

**Az Actio Catolica 93. sz.  
 filmkritikája**

„LEGÉNY A GATON”. Magyar burleszk, a szórakoztatás egészen közönséges eszközeivel.  
 „AZ ELSŐ RANDEVU”. A laza erkölcsi klindulás megzavarja a külföldi francia filmet.  
 nősen egészséges humoru kalandos let Elnöksége.

### A Levente Egyesület hírei

**Felhívás a leventeoktatókhoz!**

A Levente Egyesület elnöke felhívja azokat, akik leventeoktatói képzéssel rendelkeznek, de még nem vettek részt leventekiképzésben és a Levente Egyesület életében, hogy mielőbb jelentkezzenek dr. Józsa leventeegyesületi elnöknel, a városi árvaszéknél, II. emelet 36. szám.

### Ügyülés

A Levente Egyesület április hó 17-én, szombaton délután 5 órai kezdettel, a Rhédey-kerti pályán közgyűlést tart, amelyen a folyó évi költségvetést tárgyalják le.

A Levente Egyesület céllövő szakosztálya 17-én, szombaton délután 3 órakor kezdi meg működését az Árpád Lövészegylet helyiségében. Jelentkezés ott, Csoma Sándor városi szemellenőrnél, a szakosztály elnökénél.

A leventék gazdasági szövetkezése részére a városháza előcsarnokában hirdetési táblát helyeztek el. A vezetőség felhívja a szövetkezet tagjait, hogy az itt kifüggesztett hirdetményeket kiegészítsék figyelemmel.

### A Dughagyma ára

A tavasz közeledtével megkezdődött a dughagymaforgalom. A dughagyma termelői árát a múlt év közepén szabályozták, hónapról-hónapra meghatározott összeggel emelkedő alapárakat alapítottak meg. Eszerint a dughagyma legmagasabb termelői ára bármely feladói állomáson a következő: elsőrendű hosszúkás makói dughagyma 15 m/m átmérőig 67 pengő, 15-25 m/m átmérőig 54 pengő. Elsőrendű gömbölyű dughagyma 20 m/m átmérőig 77 pengő, elsőrendű gömbölyű makói dughagyma 20-25 m/m átmérőig 62 pengő. A dughagymának ezen legmagasabb termelői ára 1942. évi október 1-től kezdődően 1943. évi április hó 30-ig minden hó első napján mázsánként 2.50 pengővel emelkedik.

**Hirdessen  
 a Magyar Lapokban**

**ÚJ ADÓEMELÉSEK ANGLIÁBAN.**  
 Amsterdam. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Kingsley Wood angol kincstári kancellár az alsóházban ismertette Anglia pénzügyi helyzetét. Kijelentette, hogy a pénzügyi helyzet miatt új adóemeléseket hajtanak végre. Az adóemelések a dohányra, sörre, szeszitalokra, borra, mozi- és színház-jegyekre vonatkoznak. A továbbiakban kijelentette, hogy Nagybritannia háborús költségei most elérik a 13 milliárd fontsterlinget. 1940-ben a háború naponta öt millió fontba került, 1942-ben napi tizenkét és félmillióba, most pedig már naponta 15 millió fontot költenek a háborúra.

**Megszüntette a posta a 3 plusz  
 1 fillér címletű bélyeg árusítását.**  
 (MTI.) A posta vezérigazgatósága a hadigondozottak bélyegsorozat 3 plusz 1 fillér címletű bélyegét április 8-án megszüntette árusítani és helyette rövidesen 4 plusz 1 fillér címletű kerül forgalomba.

**ELUTAZTAK A FINN UJSÁG-  
 ÍRÓK.** (MTI.) A finn újságírók hétfőn délután elutaztak Budapestről.

## Gsütörtökön reggel megszűnik a szesztilalom Nagyváradon

Nagyvárad, április 13. A nagyvárad rendőrkapitányság vezetője a már elrendelt szesztilalommal kapcsolatban értesíti a város közönségét, hogy a szesztilalom 1943 április hó 14-én 24 óráig tart, tehát április 15-én, csütörtökön reggel már szabad szeszszittal kiszolgálni a város területén, amennyiben a szesztilalom újabb elrendelése nem válik szükségessé.

## Magyar Elektrotechnikai Egyesület nagyváradai előadássorozata

Sóvári Schneider Szilárd okl. gépész-mérnök, a Magyar Brown Boveri Művek Villamosági R. T. mérnöke 1943. április 15-én, csütörtökön délután fél 7 órakor Nagyváradon az Ipartestület előadótermében, Mezey Mihály-utca 4. szám motorvédelem és földelés címen előadást tart. Kérjük az ipartestület igen tisztelt tagjait, hogy ezen a rendkívül érdekes ismeretterjesztő előadás-son minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjenek. Vendégeket szívesen látunk. Nagyvárad és Vidéke Ipartestület Elnöksége.

**PÁLYÁZAT KÖZLEKEDÉSPOLITIKAI TÉTELEKRE.** A Magyar Közlekedéstudományi Társaság a közelmúltban pályázatot hirdetett a magyar közlekedéspolitikai történetének feldolgozására. A pályázat szerint a magyar közlekedéspolitikai történetét négy korszakra felosztva kellett kidolgozni. A kitűzött határidőig több pályamunka érkezett be, de csak az egyik tétel felett döntöttek és a pályadíjat Bedőházy Tibor, kereskedelmi minisztériumi titkár „Az abszolútizmus közlekedéspolitikája Magyarországon” című munkájának ítelték. Minthogy a másik három tételre megfelelő díjazásra érdemes munka nem érkezett be, a Társaság most december 31-iki határidővel újból kiírta a pályázatot a következő három tételre: „A reformkorszak közlekedéspolitikája”, a „Magyarország közlekedéspolitikája a kiegyezéstől a Millenniumig” és „Magyarország közlekedéspolitikája a Millennium után” címen. A pályadíjat csak abszolút értékű pályamunkák nyerhetik el. (Magy. Tud.)

**Érdekes számok az olasz fasizmus  
 köréből** Rómából jelentik: Az olasz fasiszta párt szervezeteiről most közzétett jelentés szerint a „Fasci di combattimento”-nak (harci fasiszta) 2,653.907 tagjuk van, míg a G. U. F. az olasz fasiszta egyetemi hallgatók szervezete tábora 3,720.770, a Dopolavoro 3,795.293 tagot számlál, 1 millió 387 ezer fasiszta „rio”, az olasz fasiszta ifjuság hatalmas 60.990, a „Gioventu Italiana del Littorale” katonai szolgálatot.

**Japán fogságban meghalt Cavendish angol dandártábornok.** Tokió. (MTI.) A Német TI jelenti: A legelső arcvonalról érkezett jelentés szerint Cavendish dandártábornok az angol-indiai csapatok egyik dandárának főparancsnoka belehalt a harcra szerzett súlyos sérülésébe. Cavendish a japánok súlyosan sebesült állapotban fogták el, amikor a 6-ik dandárt megsemmisítették.

## A város egyhézi népmozgalmaz

### SZÜLETÉSEK:

Micheler János malmai munkás fia Pál, Simon Sándor napszámos fia István, Kovács Sándor máv. vonat-kisérő fia Sándor, Gyula, Lovas Sándor napszámos leánya Katalin, Agnes, Kiss Lajos szabósegéd fia István, József, Kiss Lajos szabósegéd fia László, Attila, Bagdi Ferenc napszámos fia Béla, Imre, Biró József kórházi műtős leánya Ibolya, Erzsébet, Vannai Ernő magántisztviselő fia István, Zsolt, Szabó László műszaki tisztviselő leánya Katalin, Lóó Sándor postaaltiszt fia Sándor, Deme István táviráda munkás leánya Ibolya, Feldmann Antal könyvkötő leánya Edit, Mészáros Pál máv. mozdonyvezető fia Pál, Grósz József napszámos fia István, György, H. Kiss Imre gyár: munkás fia István, Imre, Illyés István községi vezető jegyző fia István, Laskai József irodaaltiszt fia József dr. Lintner Béla ügyvéd fia Béla, Ferenc, Kákusi Géza tanító fia Géza, Attila, Lőrincz Béla napszámos leánya Katalin.

### HÁZASSÁGOK:

Szabó Imre kerékgyártó segéd és Halász Erzsébet. Szoljár György gépmunkás és Moci Terézia. Magyar Imre borszámos és Pap Róza, Nagy Sándor városi adóhiv. javadalmi őr és Fritsz Anna. Jova Gábor cipésmester és Kócsa Virág, Révész Sándor asztalossegéd és Tarsoly Ilona, Kiss János m. kir. posta és távirászt és Göncsi Etelka, Broncz László cipézségéd és Fazse Ilona, Pópa Gábor pincér és Kiss Erzsébet, Fried Imre szabósegéd és Grósz Klára, Bakó Gusztáv máv. segéd-tiszt és Barabás Gizella, Ramocsa György kf. napszámos és Varga Julianna, Józsa Ferenc kőművessegéd és Hegedűs Erzsébet, Panzner Ferdinánd furósmester és Gállits Ilona, Kerek József uridivatkereskedő és Kiss Erzsébet, Stern György árukihordó és Feldheim Margit, Fazekas József fm. napszámos és Szmolá Erzsébet, Szabó Sándor hentesmester és Szabó Anna, Papp József csizmadiaségéd és Tamás Margit, Jakab Sándor cipézségéd és Pangert Veronika, Magyar Dezső házöntősegéd és Puskás Julianna.

### HALÁLOZÁSOK:

Klein Izsák 81 éves. Pitis János 48 éves, Széles Sándorné, Bolibruch Zsófia 69 éves, Szabó Imre 38 éves, Dezi Mihály 60 éves, Asztalos József 6 hónapos, Kiss Istvánné, Kovalik Viktória 77 éves, Balog Mihály 56 éves, Király István 50 éves, Pápa Irén 28 éves, öz. Schwartz Jakabné, November Peril 68 éves, Varga Ferenc 49 éves, Korbáta Károly 76 éves, Dobai János 73 éves, Tarsoly Anikó Erzsébet 1 napos, Nagy Julianna 44 éves, Váradi Döméné, Sándor Magdolna 28 éves, öz. Romanov Bonné, Mannasoz Mária 60 éves, Bara György 90 éves, Horváth Istvánné, Szabados Margit 34 éves, Schwimmer Gizella 8 hónapos, Varsányi Irén 4 hónapos, öz. Illyés Józsefné, Antalffy Ilona 73 éves, Schwartz Ber Jakab 77 éves, Mátyás János 42 éves, Tinka Aranka 23 éves, Patkás Vilma 3 hónapos, öz. Futó Sándorné, Nyilas Julianna 53 éves, Hangyál György 54 éves, Horváth Sándor 42 éves, Kiss Imre 52 éves, Kovács Ferenc 35 éves, Balogh

Jánosné Képiró Mária 66 éves, Halász János 6 hónapos, Zsurzumán Zamfira 48 éves, Bebe László 12 éves, Nagy Gábor 74 éves, Balogh Lajos 57 éves, Kabódi Péter 27

éves, Ambrus Fülöp 35 éves, Rosenfeld József 76 éves, Varga György 19 éves, Lázár Mária 9 hónapos, Varga Dezső 25 éves, Kelen Izidor 58 éves.

# SPORT

## Győzött az NMK Törekvés Gyulán

NMK Törekvés — Gy. TE 2:1 (1:0)

Vasárnap reggel nyolc órakor indult el az N. M. K. Törekvés csapata Gyulára, a Gy. T. E. elleni mérkőzésre.

Borus, de kellemes futballidőben a következő felállásban kezdett a csapat: Zuh, Szabó, Brindás, Nagy S., Roeska, Nagy L., Pintye, Onáka, Erdei, Bakucs, Turkus.

Az N. M. K. Törekvés kezdte a játékot. Az ellenfele térfelén tanyázik, eredményt azonban csak sarokrugásban tud felmutatni. Hozzájárul az eredménytelenséghez Gáspár, békesi játévezető sok futyörzése is.

A 30. percben Nagy S. keresztlabdáját Bakucz kapja, leadja Pintyének, aki az elől álló Erdeit küldi a labdával. Erdei — bár két védőjátékos is szorongatja — hat lépésről a kapus lábai között berugja a Törekvés vezető gólját. 1:0.

A II. féldőben a Törekvés Onáka Bakucz, Erdei, Turkus, Szabó csatársorral játszik. Pintye jobbhalf és Nagy S. a jobbhalfvéd.

A Töri leszorítja ellenfelét térfelére. Amikor azonban a GyTE fel-fel szabadul, egészen veszélyes. Zuhnak

többször is közbe kell lépnie. Egy part bedobásnál aztán igazán megállapítható a bíró tévedése. Pintye végzi a bedobást szabályosan, amit a bíró lefüttyül, azzal indokolva meg, hogy a part-bedobást a pályával szemben állva kell elvégezni.

Pintye tiltakozik, a játévezető leküldi a pályáról. Egy magas labdára Brindás felugrik. A GyTE összekötője aláfelezik és mindketten a földre esnek. Késedelem nélkül szól is már a bíró sípja és a játévezető a 11-es pontra mutat. Nagy az öröm a GyTE körében. A büntetést értékesítik. 1:1.

A 43. percben a nyomás egyre tart. A GyTE nyolc emberrel védekezik a 16-os térfelén. Kavarodás a GyTE kapuja előtt. Egy hátrább tévedt labdát Bakucz kapura lö. Már gólnak látszik, amikor az egyik GyTE védő kézzel védi. A büntetést Nagy a kapu jobb alsó sarkába lövi. 2:1.

Középkezdés után a GyTE támad, a Törekvés azonban sorra elhárítja azokat, míg végül a játévezető a mérkőzés végét jelzi.

Férfi ruhákat, használtakat **MOLNÁR** használt ruhák üzletében Bémert-tér 1. (udvarban.) Hívásra házhoz jövök.

# SZÍNHÁZ

## Vaszy Viktor vezényli az április 20-iki Bohéméletet

Vaszy Viktorban a *Pillangóhisasszony* februári előadásán nemcsak a kiváló karmestert ismertük meg, de megismer-tünk egy hívatott Puccini interpretátort is, akinek pálcája alatt Puccini melódiái nemcsak megelevenednek, de élő valósággá válnak.

Az ő vezénylete fogja a 20-iki *Bohémélet* előadást zenei ünneppé avatni, aminek nagyzerű keretét fog szolgáltatni *Vitéz Tibor* rendezése, *Varga Mátyás* csodálatos zínpadá és a kiváló énekes gárda *Hidy Franciskával* az élen.

21-én *Farkas Ferenc Bűvös szekrény*

című vígoperáját játsszák a kolozsváriak, a szerző vezényletével. Az utolsó húsz év legnagyobb magyar operasikere volt a *Bűvös szekrény* operaházi bemutatója és a váradi közönség hálás a kolozsvári Operának, hogy a nagyváradi közönséget is megismerteti Farkas remekművével, a *Bűvös szekrény*vel. Egy este kerül bemutatásra *Kodály Zoltán Marosszéki húsvét* című táncjátéka, *Bartos Irén* primaballerinával a főszerepben.

Mindkét előadás pontosan este 6 órakor kezdődik és a jegyeket már is árusítja a színház pénztára.

### A színházi iroda közleményei:

## FARKASOK, kedden és szerdán este

Csurka Péter, országosan ismert kitűnő író „Farkasok” című szenzációs szatiráját kedden este premier bérletben mutatja be a színtársulat. Daniss Győző rendezésében. Főszereplők: Hotty Éva Szógi Arany, Fajk Rózi, Borsos Mária, Daniss Győző, Szabó Ernő, Bakay Lajos, Mikes Béla, Pákozdy Ferenc és Tanay K. Emil. Szerdán este A-bérlet, „Vén diófa”, esütörtökön este munkás előadás.

„Déryné” című nagyoperett a színház legközelebbi újdonsága, melynek bemutató előadása pénteken este lesz premier bérletben. A-bérleti előadása

szombaton este. A rádióban is nagy sikerrel közvetített operettet Daniss Győző rendezi. Gyönyörű kiállítás! Főszereplők: Márfi Vera, Göndör Klári, Fajk Rózi, Telek Ica, Kemény Gizi, Benkő Béla, Szabó Ernő, Bakay Lajos, Mikes Béla, Pákozdy Ferenc és Tanay K. Emil. Pénteken este premier bérlet, szombaton este A-bérlet, vasárnap este bérletszűnet.

„Francia szobalány” c. nagyszerű vígjáték szombaton este *filléres hely-árrakkal* van műsoron. Jegyek már válthatók.

„Mária főhadnagy” vasárnap délután, *olcsó helyárakkal* megy.

## MÁV—Tótkomlói LE 3:1 (1:1)

Játévezető: Salföldi. A MÁV csapata így állt fel: Fehérvári, Pázmándi, Szilágyi, Ipacs, Mezei, Balk, Lisztes, Jenei, Csepregi, Fehér, Bundik.

Közel 1000 néző előtt folyt le Tótkomlóson ez az izgalmas mérkőzés. És ami legfontosabb, igen sportszerűen viselkedtek ezen a kis helyen a nézők. A játék nagyiramu, kemény küzdelem volt, melyből a MÁV végül is megérdemelten került ki győztesen.

A MÁV góljait Bundik 2 és Lisztes lőtték. A csapat igen jól és ami a fő, teljes szívvel játszott. Minden egyes játékos csak dicséretet érdemel, azonban Szilágyi, Balk, Bundik és Fehérvári játékát külön is ki kell emelni.

A MÁV olyan formát játszott ki ezen a mérkőzésen, amellyel teljesen beigazolta, hogy az NB II.-ben van a helye.

## APRÓHIRDETÉSEK

### Adás-vétel:

Jókarban lévő sötét furnéros hálószoba butor eladó. Lakatos-u. 16. délelőtt 11-től délután 4-ig. 601

Új vas-ágy sodronnyal, nagy előszoba-fal tükrökkel, ruhák eladók. Csáky-utca 10. III. em. 7. ajtó. 600

### Allást nyec

KIFUTÓ-FIUT felvesz a Szent László nyomda R. T. Szilágyi Dezső-u. 5.

Magas százalékkal könyvügynököt keresek. Cim a kiadóban. 442

Napszámosnőket, 17—18 éves ifjakat, kocsisokat és béreseket felvételre keres

a Dreher-Haggenmacher Nagyvárad Sörgyár. Jelentkezés a váradszöllősi telepén 10—12 óra között. 594

Fiatalk munkást azonnali belépésre keresünk. Jelentkezés a Magyar Lapok hírlapterjesztő osztályán. 591

Mentőgépkocsivezetőt és megtápolást keres mentőállomásra. 598

16 éves leány étkezdébe vagy cukrászdába kiszolgálónak ajánkozik. — Szokolay Erzsike, gróf Teleki Pál-utca 60. ajtó 12. 597

Vendéglői gyakrlattal 35 éves aszszony vendéglőbe vagy étkezdébe kiszolgálónak ajánkozik gróf Teleki Pál-utca 60. ajtó 12. 596

### Különféle

Fertőtlenítést, poloskát, mojt, mindennemű férgek irtását 38 evi gyakorlatlalt irtja Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 513

Új cserépkályhák készítését, cserépkályhák átrakását, szabadalmazott fűtőszekerekkel, készíti Bessenyei István kályhás, Huszár-utca 23. Telefon 31-08. 509

### KIADOTULAJDONOS. SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

76-és felelőszerkesztő: **Dr. Paál Árpád** Felelős kiadó: **Dr. Schoffler Ferenc** Szent László-nyomda R. T. Szerkesztő

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső utca 5. szám.